Palvelut / Haapaniemi 20.11.2018

Eduskunnan lakivaliokunnalle

*Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi avioliittolain 4 ja 109 §:n sekä lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta (HE 211/2018 vp ja LA 8/2018 vp)*

# ASIANTUNTIJALAUSUNTO LAKIVALIOKUNNALLE

## Tietojärjestelmävaikutuksia koskevat huomiot

Hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset avioliittolakiin ja lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annettuun lakiin aiheuttavat pieniä tietojärjestelmämuutoksia väestötietojärjestelmään. Alaikäisten avioliitot mahdollistavasta poikkeuslupasääntelystä luopumisen johdosta väestötietojärjestelmän Avioliiton esteiden tutkinta -sovellukseen toteutetaan ominaisuus, joka estää avioliiton esteiden tutkintatodistuksen laatimisen alle 18-vuotiaiden kohdalla. Lisäksi tällä hetkellä väestötietojärjestelmän ylläpitosovellus päättää automaattisesti lapsen huollon hänen solmiessaan avioliiton. Sovellusta tulee muuttaa vastaamaan hallituksen esityksessä ehdotettua lapsenhuoltolain 3 §:n muutosta poistamalla edellä kuvattu automatiikka.

## Lakien voimaantulo

Hallituksen esityksessä lakimuutokset on ehdotettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Väestötietojärjestelmään tarvittavien teknisten muutosten toteuttamiseen tulee kuitenkin varata riittävä aika. Väestörekisterikeskus ehdottaa, että lakimuutokset tulisivat voimaan aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua lakimuutosten hyväksymisestä.

## Taloudelliset vaikutukset

Hallituksen esityksessä ehdotetuista lakimuutoksista aiheutuvien järjestelmämuutosten kustannukset pystytään kattamaan Väestörekisterikeskuksen perustoimintamäärärahoilla.

## Ulkomailla solmittujen alaikäisavioliittojen tunnustamista koskeva sääntely

Hallituksen esitykseen ei sisälly ulkomailla solmittujen avioliittojen tunnustamista koskevia säädösmuutoksia. Väestörekisterikeskus kuitenkin esittää, että ulkomailla solmittujen avioliittojen tunnustamissääntelyn tarkistamista tulisi harkita, vaikka se tehtäisiin nyt käsiteltävänä olevista lakimuutoksista erillään. Väestötietojen rekisteröinnin kannalta olisi tarpeen säännellä ulkomailla solmittujen avioliittojen tunnustaminen nykyistä tarkkarajaisemmin.

**VÄESTÖREKISTERIKESKUS**
PL 123 (Lintulahdenkuja 4), 00531 Helsinki
puh. 0295 535 001
faksi 09 876 4369

**KOKKOLAN TOIMIPISTE**
PL 5 (Teknologiakatu 7), 67101 Kokkola
puh. 0295 535 001
faksi 06 835 2337

**www.vrk.fi**
kirjaamo@vrk.fi

Y-tunnus 0245437-2

Väestörekisterikeskus

Palvelut / Haapaniemi

20.11.2018

Nykyisin alaikäisen avioliiton rekisteröinti väestötietojärjestelmään perustuu käytännössä maistraattien sopimaan sisäiseen laintulkintaohjeeseen. Nykyinen lainsäädäntö jättää liikaa tilaa tulkinnalle, mutta avioliittotiedon rekisteröintimenettelyssä väestötietojärjestelmään ei ole mahdollista selvittää tarkoin yksittäistapauksen erityispiirteitä. Jos tunnustamisesta olisi yksiselitteisesti säännelty laissa, ei hallinnossa olisi tarpeen käyttää resursseja tulkintaan ja rekisteröintimenettely olisi yhdenmukaista kaikkialla.

VÄESTÖREKISTERIKESKUS

VISKARI JANNE 91100412Y

Digitaalinen allekirjoittaja: VISKARI JANNE 91100412Y
Päiväys: 2018.11.20 10:02:46 +02'00'

Ylijohtaja Janne Viskari

SALOVAARA TIMO 99705320M

Digitaalinen allekirjoittaja: SALOVAARA TIMO 99705320M
Päiväys: 2018.11.20 09:56:42 +02'00'

Johtaja Timo Salovaara